

ATATÜRK İLKEKELERİ VE İNKILAP TARİHİ-II

ÜNİTE 1

1_ 1927 Verilerine Göre Türkiye Nasıldı? Nüfus: istatistik göstergeler ışığında Türkiye'nin nüfusu 1927 yılı verilerine göre 13.648.270 kişidir. Ülke genelinde 63 il, 328 ilçe, 699 bucak, 39.901 köy vardır.

2_ Çoğunluğu Büyük Yerleşim Merkezlerinde Toplanmış, Devlet Hesabına Ve Serbest Çalışan Tüm Sağlık Personelini Kapsayacak Şekilde Kaç Tane Sağlık Elemanı Vardı? 1928 yılı itibarıyla 1.078 doktor, 130 hemşire, 1.059 sağlık memuru ve 377 ebe mevcut görünmektedir. Kabaca bir hesapla 12.661 kişiye bir doktor düşmektedir

3_ Maarif Kongresi: Kütahya Altıntaş Savaşları sırasında 15-21 Temmuz 1921 tarihleri arasında Ankara'da Mustafa Kemal Paşa'nın açılışını yaptığı kongrede ülke eğitimcileri görüş ve önerilerini devlet yöneticileri ile paylaşmışlardı

4_ Osmanlı Devleti'nin Yıkıldığı Tarihlerde Okur Yazar Oranı Nedir? %6 ila %10 arasında bir noktada olduğu değerlendirilmektedir.

5_ Ülkede 1860'lı Yıllardan İtibaren Aydınlar Ve Devlet Adamları Arasında Devamlı Bir Arayışa Konu Olan Okur-Yazar Oranını Artırma Mücadelesinde Ne İle Başladı? 1928 Harf inkılabı ile yeni bir devreye başlangıç yapıldığı göz önüne alınmalı

6_ Osmanlı Devleti'nin Yıkılışında Mevcut Fakülte Ve Yüksek Okul Sayısı Nedir? 9, öğretim elemanı 307, öğrenci sayısı 2.914'tür

7_ 1927 Yılı İtibarıyla Tarım Yapılan Alan İse Nedir? 43.637.727 dönümlü sınırlı olup ülke yüz ölçümünün % 4.86'sına karşılık gelmektedir Ekilen toprakların %89.5'inde tahıl, %3.9'unda baklagil, %6.6'sında sınırlı bitkiler yetiştirilmektedir

8_ Büyük Taarruz'un Hemen Ardından Düşman İşgalinden Kurtarılan Ve Kurtarılacak Yerlerde De Kurulacak Siyasi İdarenin Hazırlıklarını Yapan Mustafa Kemal Paşa, Daha Yunan Askerini Takibin Devam Ettiği Günlerde İzmir Valiliği İçin Kimi Önerdi? Konya Valisi Abdülhalik Bey'i görevlendirmelerini hükûmete önerdi.

9_ Mondros Mütarekesi Günlerinde İtilaf Devletlerinin Baskıları Sonucu İdam Edilen Kimdir? "Şehid-i millî" Boğazlıyan eski kaymakamı Kemal Bey

10_ Halife Vahideddin Ne Zaman İstanbul'u Terk Etti? Efendi Nitekim 16 Kasım 1922 tarihinde İngiliz işgal kuvvetleri komutanlığına yaptığı yazılı başvuru ile İngiltere'ye sığınmıştır.

11_ Saltanat Ne Zaman Kaldırıldı? 1 Kasım 1922 16 Mart 1920'den itibaren ve ebediyen kaldırmıştır.

12_ İkinci Dönem Meclisin En Önemli İcraatlarının Başında Ne Gelir? 29 Ekim 1923 tarihinde idare şeklinin cumhuriyet olduğunu ilan eden kararı gelmektedir. Bu kararın tarihî önemi çok büyüktür

13_ Ankaranın Başkent Hangi Tarihte Oldu? 13 Ekim 1923'te Ankara'nın başkent olarak kabulü

14_ Halifeliğin Kaldırılmasını Hızlandıran Nedir? 24 Kasım 1923 tarihinde Londra'dan Emir Ali ve Ağa Han'ın imzalarıyla Başbakan İnönü'ye gönderilen ancak ona ulaşmadan 5-6 Aralık 1923'te İstanbul basınında yer alan bir mektup, halifeliğin kaldırılması sürecini hızlandırmıştır.

15_ 1 Mart 1924 Tarihli Meclisi Açış Konuşmasında Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal, Üç Hususun Özellikle Altını Çizme İhtiyacı Hissetmiştir:

- 1-Millet cumhuriyetin her türlü taarruzdan korunarak olumlu bir esasa tamamen bağlanmasını istemektedir.
- 2- Terbiye ve tedrisatın birleştirilmesi hususunda millet hemfikirdir.
- 3- İslamiyet'i asırlardan beri yapıldığı gibi siyaset vasıtası olmaktan çıkarmak ve yüceltmek çok lüzumludur.

Ünite 2

16_ 1924 Anayasası Kabul Tarihi Nedir? 20 Nisan 1924

17_ Mustafa Kemal Atatürk'ün Manevi kızı Afet İnan ve Cumhurbaşkanlığı umumi kâtibi Tefrik Bıyıklıoğlu'nun yardımlarıyla hazırlattığı, devlet, demokrasi ve vatandaşlık gibi temel hususlardaki görüşlerini yansıttığı, okullarda gençlere vatandaşlık bilgisi vermek üzere hazırlanan ders kitabı.

18_ İdari, Siyasi Ve Kültürel Anlamda Türk Tarihinde Son Derece Önemli Bir Değişim Ve Dönüşüme İşaret Eden Bu Esasları Dört Madde Hâlinde Sıralayabiliriz.

1. Mensubu olmakla mutluluk duyduğumuz İslam dinini siyaseti hayatın bir parçası olmaktan kurtarmak gelmekteydi. Kutsal inanç ve vicdani duyguların her zaman farklı şekillerde ortaya çıkan kişisel ve siyasal çıkarlara alet edilmesinin önüne geçilmeliydi. Milletın saadeti buna bağılıydı.
2. Ülke hayatında orduyu siyasetten ayırmak ilkesi cumhuriyetin daima dikkate aldığı ve alacağı bir esastır. Ordular vatanın güvenilir bekçisi olarak milletin saygı duyduğu gerçek işinde kuvvetli olacaktır.
3. Dünya görüşünde değişim zorunludur. Yaşanan bütün bu değişimin tabii ve zorunlu neticesi olarak toplum hayatını düzenleyecek bütün kanunların ilhamını hayatta alacaktır. Toplumun ihtiyaçlarının değişmesi ve gelişmesiyle paralel olarak kanunlar da değişecek ve gelişecektir.

ATATÜRK İLKEKELERİ VE İNKILAP TARİHİ-II

4. Toplumun sosyal yapı çimentosu olarak milletin fertlerini birbirine bağlayan ortak değer olan dinî ve mezhebî ilişki yerine Türk milliyeti bağı esas alınmıştır.

19_ Saltanatın Kaldırılmasından Sonra Cumhuriyetin İlanı Ve Hilafetin De Kaldırılmasıyla Büyük Değişimin İlk Adımı Atılmıştı. Bundan Sonra Aynı İstikamette Eski İle İlgisi Olmayan Bir Anlayış Ve Toplum Yaratma Mücadelesine Girişilmiştir. Bu Yeni Dönemde;

1. Atılan adımların muhafazası için belli bir süre ancak kontrollü muhalefete izin verilebileceğini göstermiş,
2. Askerî zaferden sonra mutlaka eğitim, iktisat ve kültür alanında yeniliklerle kazanımların takviyesini hedeflemiştir.
3. Bu önemli hedefe mümkün olan en kısa sürede ulaşmak için, değişimin motor gücü olan Meclisin kontrol edilip yönlendirilmesi ve halkın en önemli dinamiklerinden dinin kontrolünden vazgeçilmemesi lüzumlu görülmüştür.
4. Muhaliflerin dini su istimaline karşı dinî metinlerin ve ibadetin Türkçeleştirilerek insanların dinlerini anlamasının gerekliliğine işaret edilmiştir.
5. İnkılabın temellerinden en önemlisini oluşturan hukuk anlayışında da değişim gerçekleştirilmiştir. Bu değişim yalnızca yeni bir kanun ithal etmekten çok daha fazla ve şümüllü bir tarzda planlanmıştır. Ankara Hukuk Mektebi'nin açılışı ile sadece görünüş ve şekil değil akıl ve anlayış bakımından, kanunlar ve hukuk adamlarıyla mevcut kazanımları izah edecek ve müdafaa edecek tedbirler alınmaya çalışılmıştır. Yeni hukuk anlayışını oluşturacak hukukçuların yetiştirilmesi millî bünyeye uygun düzenlemeler için esas oluşturacaktı.

20_ Türkiye İktisat Kongresi: 17 şubat4 Mart 1923 tarihleri arasında İzmir'de askerî başarıların nasıl ekonomik bağımsızlıkla taçlandırılabilirliğini görüşmek üzere çiftçi, tüccar, sanayici, işçi, amele, bürokrat, asker gibi toplumun her kesiminden 1135 delegenin katılımı ile yapılmıştır

21_ Türkiye İktisat Kongresi Alınan Kararlar

1. Türkiye halkı tahribat yapmaz imar eder.
2. Türkiye halkı vakit, servet ve ithalatta israf yapmaz, kullandığını kendi üretir.
3. Türkiye halkı hırsızlık, yalancılık ve tembelliğe düşmandır, faydalı yenilikleri severek kabul eder, mukaddesatına, vatanına karşı olanlardan nefret eder.
4. Türkler her yerde hayatını kazanacak şekilde yetişir, irfan ve marifet aşığıdır.
5. Taassuptan uzak din darâne bir sağlamlık esastır. Kandili aynı zamanda kitap bayramı olarak bilir ve değerlendirir.
6. Türk serbest çalışmayı tercih eder, tekelliliğe karşıdır.
7. Türkiye halkı ormanlarını evladı gibi sever, orman yetiştirip madenlerini kendi işletir.
8. Sağlıklı bir çoğalma ilk tercih olmalıdır. Sağlığı korumak, spor yapmak, hayvanları sevmek, cinslerini geliştirmek ve çoğaltmak için çalışır.
9. Türk halkı yabancı sermaye düşmanı değildir. Kendi dili ve kanununu kullanmayan müesseselerle çalışmaz.
10. İlim ve sanat hayatını yenilik esası üzerine tesis eder.
11. Meslek ve sanat erbabı birlikler oluşturarak dayanışma yapar.
12. Türk aileleri çocuklarını misakı iktisada göre yetiştirir.
13. Türkiye halkı, millî hâkimiyet esasından vazgeçmez.
14. Türkiye dünyanın, barış, gelişmesi için temel bir unsurdur.

22_ Mustafa Kemal Yeni Türk Alfabesini Halka Tanıtmak Ve Benimsetmek İçin Nerelere Gezi Yaptı? 23 Ağustos 1928'de Tekirdağ'a akabinde Mudanya'dan başlayarak Bursa, Çanakkale, Sinop, Samsun, Amasya, Tokat, Sivas, şarkışla, Kayseri ve nihayet Ankara'ya kadar uzanan geziler bu kabildendir.

23_ Mustafa Kemal'in Bu Gezilerin Çok Yönlü İşlevlerini:

- Devlet yöneticileri ile halkı kaynaştırarak devlet halk bütünleşmesini sağlamak,
- Halkın sıkıntılarını ve beklentilerini yerinde görmek, ilk ağızdan dinlemek,
- Halka, yöneticilerinin onunla bir ve beraber olduğunu göstermek. Tespit edilecek meseleleri yürütme makamının dikkatine sunarak devletin sorun çözmesine katkı vermek.
- Geziler esnasında basın yayın organlarına verilen demeçler vasıtasıyla hem iç hem dış kamuoyunu bilgilendirmek,
- Yapılmakta olan ve yapılacak işlerde asıl muhatapın halk olduğunu herkese göstermek şeklinde sıralayabiliriz.

24_ Cumhuriyet Döneminin İkinci Muhalefet Partisi Olan Hangisidir? Serbest Cumhuriyet Fırkası'

25_ Mustafa Kemal'in Toplumun Sosyal, Kültürel Ve Günlük Hayatını Düzenlemeye Yönelik Kanunlar Çıkardı Bu Kanunlar

ATATÜRK İLKEKELERİ VE İNKILAP TARİHİ-II

- ✓ 25 Kasım 1925 şapka giyilmesine,
- ✓ 30 Kasım 1925 tarihli Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin kapatılması, türbedarlıklar ve bir takım unvanların yasaklanması,
- ✓ 17 Şubat 1926'da Medeni Kanun'un kabulü,
- ✓ 20 Mayıs 1928 uluslararası rakamların kabulü,
- ✓ 1 Kasım 1928 tarihli Türk Harflerinin kabulü,
- ✓ 30 Nisan 1930 kadınların oy kullanmaları
- ✓ 5 Aralık 1934 kadınlara milletvekili seçilme hakkının verilmesi,
- ✓ 21 Haziran 1934 Soyadı Kanun

26_ Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası Ne Zaman Kuruldu Hangi Milletvekilleri Vardı? 17 Kasım 1924 tarihinde Kazım Karabekir Paşa'nın başkanlığında Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası olarak resmîleşti. Ali Fuat, Refet, Cafer Tayyar Paşalar, Rauf, Dr. Adnan Adıvar, Feridun fikri, Halis Turgut Bey gibi tanınmış kişiler de kurucu olarak partide yer alıyorlardı. CHF'den ayrılan 32 milletvekilinden 28'iyeni partiye dahil olmuştur

27_ Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasını Ne Zaman Kapatıldı? Ankara istiklal Mahkemesinin 'düşünce ve inançlara saygılı olmak prensibi kullanılarak dinin siyasete alet edildiği' uyarısı üzerine hükûmet de 3 Haziran 1925'te Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasını kapatmıştır

28_ Şeyh Sait İsyanı Ne Zaman Oldu? 13 Şubat 1925

29_ Şeyh Sait İsyanında Hangi İllerde Sıkıyönetim İlan Edildi? 25 Şubat'ta Diyarbakır, Elazığ, Genç, Muş Ergani, Dersim, Mardin, Urfa, Siverek, Siirt, Bitlis, Van, Hakkari illeri ile Erzurum'un bazı ilçelerinde bir ay süreyle sıkıyönetim ilan etmiştir.

30_ Şeyh Sait İsyanı Nasıl Bastırıldı? 26 Mart'ta karşı harekete geçen 3.Ordu birlikleri Hani, Lice, Silvan ve Genç bölgelerini isyancılardan temizlemişti. İsyanın elebaşı şeyh Sait ve yanındakilerin 15 Nisan'da ele geçirilmeleriyle isyan tamamen bastırılmıştır.

31_ İzmir Suikastı Hangi Tarihte Planlandı Ve Tetikçileri Kimdi? Suikastçılar 14 Haziran 1926'da Atatürk'ün İzmir'i ziyareti sırasında saldırmaya karar vermişler, Saldırıyı gerçekleştirdikten sonra limanda hazır tutulan bir motorla Sakız Adası'na geçmeyi planladıkları anlaşılmıştır. Ziya Hurşit, Laz İsmail, Gürcü Yusuf ve Çopur Hilmi adında üç tetikçiyi ayarladıktan sonra Mustafa Kemal Paşa'nın gelişini beklemeye başlamışlardı.

32_ Tavriri Sükûn Kanunu Ve Rejimi Nedir? Şeyh Sait isyanı'nın bastırılması sırasında çıkarılan Tavriri Sükun Kanunu 1929 yılına kadar yürürlükte tutulmuştur. Hükûmete rejim, ve inkılaplar aleyhinde her türlü karşı faaliyeti engelleme yetkisi veren bu kanun çerçevesinde sosyal yapı düzenlemelerinin hemen hepsi gerçekleştirilmiştir. Tekke ve Zaviyelerin kapatılması, şapka inkılabı, Medeni Kanun başta olmak üzere Hukuk alanındaki yenilikler, Harf inkılabı bu meyanda sayılabilir.

33_ Serbest Cumhuriyet Fırkası, Ne Zaman Kuruldu? 12 Ağustos 1930 tarihinde kurulan Serbest Cumhuriyet Fırkası, Türk siyasi hayatına canlılık katmasına karşın çok uzun ömürlü olamamıştır Kurucuları Fethi Okyar, Ahmet Ağaoğlu, Makbule Hanım'ı ve yakın arkadaşı Nuri Conker'i

34_ Serbest Cumhuriyet Fırkası, Ne Zaman Kapatıldı? İki parti arasında "millî blok" sistemi kurarak çok partili hayatı bir ölçüde devam ettirmek isteyen Atatürk'ün Halk Fırkasına yardım etmek ihtiyacı hissettiğini gören Serbest Fırka yöneticileri 17 Kasım 1930'da partinin feshi kararını aldılar.

35_ Menemen Kubilay Olayı Nedir? 43. Piyade Alayı kumandanlığında görevli öğretmen yedek subay Mustafa Fehmi (Kubilay) isyancılara engel olmaya çalışmıştır. Ancak yeterli askerî hazırlık yapmadan olay yerine gittiğinde yaptığı uyarıları dinlemeyen asilerin kurbanı olmuştur. İçtikleri esrarın tesiriyle kendilerine kurşun işlemeyeceğini iddia eden asilerin açtığı ateşle yaralanan ve yanındaki iki mahalle bekçisi ile birlikte öldürülen Kubilay, Cumhuriyet İnkılabının ilk şehidi olmuştur. Daha sonra üzerlerine gönderilen askerî birlikler asilerin hepsini etkisiz hâle getirmişlerdir.

36_ Dil, Edebiyat, Tarih Şubesinin Görevleri Nedir?

- ✓ Muhitin genel bilgisini yükseltmeye yarayacak konularda sohbetler ve konferanslar düzenlemek,
- ✓ Türk dilinin bugünkü yazı ve edebiyatta kullanılmayan fakat halk arasında yaşayan kelimeleri, terimleri ile eski millî masalları, atasözlerini, araştırıp toplamak,
- ✓ Anane ve âdetleri incelemek,
- ✓ Dergi çıkararak veya çıkarılmakta olan dergiler aracılığıyla yukarıda belirtilen çalışmaları yayımlamak,

ATATÜRK İLKEKELERİ VE İNKILAP TARİHİ-II

- ✓ Yeni yetişen gençler arasında yetenekli olanları desteklemek ve onların ilerlemeleri için gerekli çareleri aramak bu şubenin görevleri arasındadır

37_ Cumhuriyetin Halka Gidiş Müesseseleri: Halkevleri

- ✓ Dil, Edebiyat, Tarih şubesi
- ✓ Güzel Sanatlar şubesi
- ✓ Temsil şubesi
- ✓ Spor şubesi
- ✓ Sosyal Yardım şubesi
- ✓ Halk Dershaneleri ve Kurslar şubesi
- ✓ Kütüphane ve Neşriyat şubesi
- ✓ Müze ve Sergi şubesi
- ✓ Köycülük şubesi

38_ Güzel Sanatlar Şubesinin Görevleri Nedir? Musiki, resim heykeltıraşlık, Mimarlık, ve süsleme sanatları gibi alanlarda sanatçı ve amatörleri bir arada toplamak, genç yetenekleri korumak, halk için genel müzik akşamları düzenlemek, halkın musiki zevkini arttırmak ve yükseltmek, mümkün olan yerlerde güzel sanatlar kursu açmak, halkın millî marşları ve şarkıları öğrenmesine yardım etmek, millî bayramlarda bu marş ve türkülerin milletçe bir ağızdan söylenmesini temin etmek, köylerde ve aşiretlerde söylenen millî türkülerin nota ve sözleriyle millî oyunların ahenk ve tarzını tespit etmek Halkevi Güzel Sanatlar şubesinin görevleri arasındadır

39_ Temsil Şubesi Nedir? Tiyatro sanatına heves ve yeteneği olan kadın ve erkek üyelerden bir temsil grubu oluşturmak, umumi idare heyetince tercih edilecek veya yeniden teklif ettirilecek piyesler temsil ettirmek Temsil şubesinin görevleri arasında yer almaktadır.

40_ Spor Şubesi Görevleri Nedir?

Bu şube Türk halkında spor ve beden hareketlerine sevgi ve ilgi uyandırıp bunları bir kütle hareketi, millî bir faaliyet hâline getirmeye katkı sağlamayı amaç edinmiştir. Türkiye idman Cemiyetleri Birliğine dahil olan veya olmayan spor kuruluşlarının gelişme ve ilerlemesine yardım eder. Hiç kulüp bulunmayan yerlerde kulüp kurulmasını, gençlerin spor kulüplerine girmesini ve gerçek birer sporcu olarak yetişmesini teşvik eder. Vatandaşlara modern sağlık bilincinin esası olan ev ve oda jimnastikleri öğretir. Yer ve imkânına göre bir veya iki yılda bir yerel jimnastik günleri düzenler. Üç dört yılda bir büyük jimnastik bayramları yapar. Yaya veya vasıtalı geziler düzenler

41_ Sosyal Yardım Şubesi Görevleri Nedir?

- ✓ Çevrede yardıma muhtaç kimsesiz kadınlar, çocuklar, sakatlar, düşkün ihtiyar ve hastalarla ilgilenmek;
- ✓ Mevcut hayır cemiyetlerinin faaliyetlerinde çalışmak;
- ✓ Kreş, öğrenci yurtları, işçi tedavi yurtları gibi sosyal yardım kurumlarının çalışmalarını hızlandırmak;
- ✓ Hapishanelerde bulunan muhtaçları gözetmek;
- ✓ Fakir öğrencilerin elbise, yemek ve barınmalarıyla ilgilenmek;
- ✓ Tedaviye muhtaç hastaların tedavilerini sağlamak;
- ✓ Köylerden gelen fakirleri şehir ve kasabalarda barındırmak;
- ✓ Hasta olanların tedavilerini sağlamak ve işsizlerin iş bulmalarına aracılık etmek bu şubenin görevleri arasındadır

42_ Köycülük Şubesi Görevleri Nedir? Halka doğru gidiş politikalarının en önemli aracı olan halkevlerinin en etkin olması beklenen şubesidir. Köylülerin sıhhî, medenî, kültürel gelişme ve ilerlemesine, köylü ile şehirli arasında karşılıklı sevgi ve bağlılık duygularının kuvvetlenmesine çalışmak, çevre köylere geziler düzenlemek, köylüyü okutmaya çalışmak, hasta köylülerin şehir sağlık merkezlerinde muayene ve tedavilerini sağlamak, harp malulü köylülerle şehit köylülerin aile ve yetimlerini koruma ve bunların kasabadaki resmî işlerini kolaylaştırmak bu şubelerin aslî görevleri arasındadır.

43_ Yurt Dışındaki İlk Ve Tek Halkevi Ne Zaman Açıldı? 19 Şubat 1942'de İngiltere'nin başkenti Londra'da açılmıştır. Böylece 1950 yılına gelene kadar halkevlerinin sayısı biri yurt dışında olmak üzere toplam 478'e halkodalarının sayısı ise 4322'ye yükselmiştir.

44_ Kadro Dergisi, 1932 yılının Ocak ayında yayın hayatına atılan ve üç yıl boyunca, 36 sayı Türk Devriminin ideolojisini sistemleştirme işini üstlenen bir yayın organıdır. Şevket Süreyya (Aydemir), Yakup Kadri (Karaosmanoğlu), Vedat Nedim (Tor), İsmail Hüsrev (Tökin), Burhan Asaf (Belge) tarafından çıkarılan bu dergi, ortaya koyduğu ekonomik, politik ve

ATATÜRK İLKEKELERİ VE İNKILAP TARİHİ-II

toplumsal görüşlerle ve sunduğu özgün çözümlerle, bir basın yayın faaliyeti olmaktan öteye geçerek, bir entelektüel hareketin ve fikrin sözcüsü olmuştur

45_ Ulusal Ekonomiye Geçiş Dönemi (1923-1929)

- ✓ 17 şubat4 Mart 1923 tarihlerinde İzmir'de toplanan Türkiye iktisat Kongresi'nde alınan kararlara uygun olarak,
- ✓ Hükûmet ilk ulusal ticaret bankamız olan Türkiye İş Bankası'nın 1924'te faaliyete geçmesini sağlamıştır.
- ✓ Ardından sanayi alanında kredi vermek üzere 1925 yılında Sanayi ve Maadin Bankası kurulmuştur.
- ✓ Çiftçi kesiminin isteğine uyularak, yaklaşık devlet gelirlerinin %30'unu sağlayan Aşar Vergisi yürürlükten kaldırıldı.
- ✓ 1927 yılında "Teşviki Sanayi Kanunu" ile sınıai yatırımlar özendirilmeye çalışılmıştır.

46_ 1929 Büyük Buhranı Sonuçları Nedir? Ülke içinde siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik sorunlar aşılılmaya çalışılırken "1929 Büyük Buhranı" patlak verdi. Dünyayı sarsan bu ekonomik kriz özellikle tarım ürünleri piyasalarında fiyatların hızla düşmesine neden oldu. Geleneksel tarım ürünleri ihracatçısı olan Türkiye'nin döviz gelirleri hızla düştü. Dolayısıyla tarımsal ürünlerin üreticileri büyük bir yoksullaşma süreciyle karşı karşıya kaldılar. Ulusal ekonomik düzenini kurmaya çalışan genç Türkiye Cumhuriyeti 'ekonomik seferberlik' ilan etmek zorunda kaldı.

47_ Sümerbank Ne Zaman Kuruldu? 1933'te kurulan Sümerbank, Atatürk'ün köşe taşlarını koyduğu "Devletçilik" in temel ögesi ve sürükleyici kurumu olmuştur. Bugünkü anlamda bir 'kalkınma bankası' gibi kurulan ve çalışan Sümerbank, çağını aşan Türkiye'ye özgü bir banka modeliydi. Tamamı kamuya ait 20 milyon sermayeyle faaliyete geçen banka, 4 sınıai işletme, bir satış mağazası ve iki banka şubesi devralmıştı.

48_ Etibank Neden Kuruldu? "Devletçiliğin temel kurum ve kuruluşlarının tamamlanmasına devam edilmişti. Özellikle enerji ve madencilik konusundaki araştırmaları ve işletmeleri denetim altına almak ve bir merkezden yönetmek için 1935 yılında 20 milyon sermayeyle Etibank kuruldu. Yabancı sermayenin elinde bulunan Ergani Murgul bakır ve Divriği demir işletmeleri Etibank tarafından satın alındı. Ardından Ereğli Kömür işletmeleri de bankaya devredildi.

49_ 7 Nisan 1934'te Yürürlüğe Giren "Birinci Sanayi Planı" 1934-1938 Yıllarını Kapsayacak Biçimde Hazırlanmış Bir Sektör Planıydı. Plan Üç Temel İlkeye Dayandırılmıştı:

1. Temel ham maddeleri yurt içinde üretilen veya üretilecek olan sınıai tesislere,
2. Büyük sermaye ve ileri teknoloji gerektiren projelere,
3. Kuruluş kapasitelerinin iç tüketimi karşılayacak düzeyde tutulmasına öncelik verilmişti. Bu ilkelere uygun olarak altı temel sına(faaliyet alanında 20 fabrika kurulmuştu.

50_ Atatürk'ün, Döneminin Öncüsü Olarak Geliştirdiği Ve Başarıyla Uyguladığı Planlı Sanayileşme Politikalarının Olumlu Sonuçları Şöyle Özetlenebilir: 10 milyondan 16 milyona çıkan nüfusun tamamı açlıktan kurtulmuş, yoksulluk göreceli olarak azalmıştır. Ununu, şekerini ve basmasını ithal eden ülke, dönem sonunda bu alanlarda kendi kendine yeterli hâle gelmiştir. GSMH 15 yıllık dönemde ortalama olarak %8 oranında büyümüştür. Dönemin ikinci yarısından itibaren dış ticaret sürekli fazla vererek, Türk lirasının ABD doları karşısında değer kazanmasına ve kurun beş yıl boyunca (1934-1938) 1 dolar = T1,26 düzeyinde kalmasını sağlamıştır. Merkez Bankasında 36 milyon liralık döviz ve 26 ton altın birikmiştir.

51_ Hangi İllerde Fabrika Açıldı? Ziraat (Bursa, Ankara, Giresun), şeker (Al pullu, Uşak, Turhal, Eskişehir) ve maden (Ergani, Karabük, Murgul, Divriği, Elazığ, Zonguldak, Keçiörlü) sanayisindeki gelişmelere paralel olarak dokuma sektöründe(Adana, Gaziantep, Kayseri, İstanbul, Bursa, Nazilli, Malatya, Konya Ereğlisi) açılan fabrikalar ile ülke ihtiyacının yerli üretimden karşılanmasında önemli mesafeler alınmıştır.

3..Ünite (Atatürk İlkeleri Ve Atatürk Döneminde Dil Tarih Ve Kültür Alanındaki Çalışmalar)

53_ Atatürk İlkeleri Denildiğinde Hangileri Akla Gelir? Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik, Halkçılık, Laiklik, Devletçilik ve inkılapçılık ilkeleri akla gelmektedir. Bu ilkeler 1931'de Cumhuriyet Halk Fırkasının parti tüzüğüne, 1937'de de Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na girmiştir.

54_ Cumhuriyet Kelime Olarak Nedir? Arapça, halk, ahali, büyük kalabalık anlamına gelen cumhur kelimesinden gelmektedir.

55_ Cumhuriyet Kavramı Dar Anlamda Nedir? Devlet başkanının belirli bir süre için, doğrudan veya dolaylı olarak halk tarafından seçilmesi esasına dayanmaktadır.

56_ Geniş Anlamda İse Cumhuriyet Nedir? Halk idaresi demek olan demokrasiyle eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Ancak unutulmamalıdır ki her cumhuriyet demokratik değildir.

ATATÜRK İLKEKELERİ VE İNKILAP TARİHİ-II

57_ Meşrutiyet Monarşiyi Sınırlandıran, Halkın Yönetime Katılımını Artıran, Demokrasi Alanında Önemli Gelişmelerdir:

Yakın tarihimize bakacak olursak; 1808'deki Senedi ittifak, 1839 Tanzimat Fermanı, 1856 Islahat Fermanı, 1876 Kanunı Esasi

58_ Cumhuriyeti Amaçlayan Ciddi Yaklaşımlar Millî Mücadele Yıllarında Ortaya Çıkmıştır

- ✓ Amasya Tamimi'nde "Milletin istiklâlini yine milletin azim ve kararının kurtaracağı" ifade edilmiş;
- ✓ Erzurum Kongresi'nde "millî iradeyi hakim kılmak esastır" kararı alınmış; millî iradenin gerekliliği üzerinde "milletlerin kendi geleceklerini bizzat tayin ettiği bu tarihî devirde, merkezî hükûmetimizin de Millî iradeye tâbi olması zaruridir..." vurgusu yapılarak millet egemenliği esas kabul edilmiştir.
- ✓ Sivas Kongresi'nde de benzeri kararlar alınmıştır. Ayrıca bu kongrenin çıkardığı gazetenin adı önce "iradei Milliye" daha sonra "Hâkimiyeti Milliye" olmuştur

59_ Cumhuriyet Neyi Esas Alır? Devlet şekli olarak egemenliğin millete ait olmasını, hükûmet şekli olarak seçim ilkesini esas almıştır. Diğer bir ifadeyle cumhuriyet yönetenlerin, yönetme yetkilerini yönetilenlerden belli süreler için aldığı bir rejimdir.

60_ Türkiye Cumhuriyeti'nde Çok Partili Hayata Geçiş Ne Zaman Oldu? ikinci Dünya Savaşından sonra mümkün olabilmıştır.

61_ Halkçılık Nedir? Millî Mücadele'yi yapan Türk milletinin zaferden sonra yönetime ortak edilmesi ve birlikte kalkınma çabasıdır. Halkçılık, siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel alanlarda halka dayanmak anlamına gelir. Halkçılık anlayışında halk ayrı ayrı sınıflardan oluşmaz. Halk bir bütündür. Halk arasında yalnızca mesleklere dayanan iş bölümü vardır.

62_ Atatürk'ün Halkçılık Anlayışı Nedir? Tabiidir, orijinaldir, millîdir, halk için halkla beraberdur, ilmîdir, bütün millet fertlerini kucaklar, güne ve geleceğe karşı sorumludur ve hedefi demokrasidir.

63_ Millet Kelimesinin Anlamı Nedir? Millet her şeyden önce ortak bağları olan insan topluluğudur. Millet kelimesi çağımızda Fransızca "nation" kelimesinin karşılığı olarak kullanılmıştır. Türkçede millet kelimesi ise Arapça "mille" kelimesinden gelmektedir. Topluluk anlamındadır Türkçede millet kelimesinin karşılığı ise "budun" kelimesidir. Millet karşılığı olarak 1934'ten itibaren Moğolca kökenli "ulus" kelimesi de kullanılmaktadır.

64_ Fransız Sosyolog Ernest Renan, Milleti Nasıl Tanımladı? Aynı tarihe sahip olan ve beraber yaşama arzusu gösteren insan topluluğudur şeklinde tarif etmiştir

65_ Her Milliyetçilik Akımının Kendine Özgü İlkeleri Vardır.

- ✓ Bozkır kültürüne sahip olan Türkler 9. yüzyıldan itibaren islam dinini kitleler hâlinde kabul etmeye başladılar.
- ✓ Selçuklu Devleti Anadolu'yu bir Türk yurdu hâline getirdi.
- ✓ Selçuklulardan sonra kurulan Osmanlı Devleti 19. yüzyılda milliyetçilik ideolojisinden etkilenmeye başladı. Osmanlı Devletindeki gayrimüslim unsurlar bu akımdan ilk etkilenen topluluklardır.
- ✓ Osmanlı Devleti, milliyetçilik düşüncesi karşısında devlete vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkesi Osmanlı sayan Osmanlıcılık anlayışı ile karşılık vermeye çalıştı.
- ✓ İlk adım başarılı olmayınca 1880'li yıllarda islamcılık gibi din birliğini öne çıkaran siyasetlerle farklılıkları bir arada yaşatmaya ve kaynaştırmaya çalıştı.

66_ Türk Dünyasının Bu Coğrafyasındaki Problemleri Yakından Görmüş, Önemli Bir Fikir Adamı Kimdir? Yusuf Akçura, Osmanlıcılık, islamcılık ve Türkçülük siyasetini inceleyerek, ilk iki düşüncenin yetersiz ve başarısız olduğunu, Türklerin de Türkçülük düşüncesiyle millî varlıklarını koruyabileceğini ileri sürdü

67_ Sosyolog Ziya Gökalp Neyi Ortaya Koydu? Türk milliyetçiliğinin esaslarını ve ideolojisini ortaya koydu. Ziya Gökalp'in önerdiği çözüm bir kültürel Türkçülüktü. O, bir milletin oluşması için ırk, dil ve dinin yeterli olmadığını kültür, tarih ve kader birliğinin de önemli olduğunu vurgulamıştır.

68_ Türk Milliyetçiliğinin Şekillenmesinde Atatürk'ün Türk Milletine Yönelik Sözleri Etkili Ve Yönlendirici Olmuştur.

Atatürk, milliyetçilik anlayışını Medeni Bilgiler adlı kitapta şöyle anlatmıştır:

69_ Atatürk'ün Milliyetçilik Anlayışı Nedir? Akılcı, çağdaş, uygar, ileriye dönük, demokratik, toparlayıcı, birleştirici, yüceltici, insancıl ve barışçıdır. Buna paralel olarak ırkçılığa karşıdır. Atatürk'ün isteğiyle yazılan Türk Tarihinin Ana Hatları kitabında millet tanımında ırkçılık dışlanmış, milletlerin ırkların bir karışımı olduğu, önemli olanın akıl ve ülkü birliği olduğu ifade edilmiştir.

70_ Devletin Yaptığı Düzenlemeler Ve Yatırımlar Şöyle Özetlenebilir:

- ✓ Devlet demiryollarının inşası,
- ✓ 1924'te özel girişimcilere destek sağlamak üzere İş Bankası kurulması,

ATATÜRK İLKEKELERİ VE İNKILAP TARİHİ-II

- ✓ Aşar Vergisi'nin kaldırılması (1925),
- ✓ Tarım üretiminin canlandırılması ve 1927'de Teşviki Sanayi Kanunu çıkarılarak yeni işletmelerin açılması sağlanmıştır.
- ✓ 1926'da Emlak ve Eytam Bankası ev kredisi dağıttı ve konut yardımlarına destek verdi.
- ✓ 1929'da yerli sanayi ve ticareti koruyan yeni gümrük tarifeleri uygulamaya konuldu.
- ✓ Sanayi ve Maadin Bankası kurularak; Hereke, Feshane, Bakırköy Mensucat, Bünyan, Isparta iplik fabrikaları, Maraş, Tosya Çeltik fabrikaları, Beykoz Deri ve Kundura, Uşak şeker, Malatya ve Aksaray elektrik ve Kütahya Çini fabrikalarına ortak olunmuştur.
- ✓ 1933'te kurulan Sümerbank on yedi yeni fabrika kurmuştur.
- ✓ 1934'de Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı yürürlüğe konarak kimya, sanayi, demir, kağıt ve selüloz, kükürt, süngerçilik, pamuk ve mensucat sanayine öncelik verilmiştir.
- ✓ 1935 yılında madencilik alanında yatırım yapmak üzere Etibank kuruldu.

71_ "Laik" Terimi Yunanca "Laikos" ve Latince "Laicus" sözcüğünden gelmektedir. Dinî olmayan kurum veya düşünce anlamındadır

72_ Laiklik Akli Düşüncenin, dinî düşünceden ayrılmasıdır. Siyasi anlamda ise din ile devlet işlerinin birbirine karıştırılmamasıdır.

73_ Laiklik Nerede Ortaya Çıktı? Batıda Katolik Kilise'nin merkezî ve baskıcı yapısına karşı ortaya çıkmıştır

74_ Laiklik Nasıl Yayıldı? Fransız ihtilali'yle Avrupa'ya yayılmıştır. Akılcılık, siyasî liberalizm gibi düşünce akımları Batı dünyasının değişmesini sağlamıştır

75_ Devlet İle Din Arasındaki İlişkiler Üç Şekilde Görülür.

- ✓ Dine bağlı devlet sistemi,
- ✓ Devlete bağlı din sistemi,
- ✓ Laik sistem

76_ Türk Toplumunu İçinde Dinî Veya Etnik Açından Mevcut Olan Çeşitli Gruplar Arasında Huzuru Sağlayabilmek İçin, Devletin İç Siyasetinin Temelini Şu İki Nuktada Toplamıştır:

- ✓ Ülkede hukuk birliğini sağlamak üzere, yeni devleti laik hukuk temeline dayandırmak.
- ✓ Birleştirici nitelikte olan dil, tarih ve kültür birliğine dayanan millet anlayışını egemen kılmak.

77_ Saltanat Rejiminin Kaldırılması Ve Mevcut Anayasanın Temel İlkeleri, Fiilen Bir Cumhuriyet İdaresinin Kurulduğunu Gösteriyordu. Buna İstinaden Çıkan Kanunlar

- ✓ 29 Ekim 1923'te cumhuriyetin ilânı
- ✓ 3 Mart 1924 tarihinde hilâfet makamını kaldırmış
- ✓ 3 Mart 1924 tarihinde Şer'îye ve Evkaf Vekâleti kaldırmıştır. Şeyhülislamlık makamı kaldırılarak,
- ✓ 30 Kasım 1925'te Tekke, Zaviye ve Türbeleri kapatan kanun
- ✓ 1926'da da Türk Medenî Kanunu'nun kabulüyle laiklik alanında önemli adımlar atılmıştır.

78_ İnkılap Kelimesi Nedir? Bir durumdan başka bir duruma, bir hâlden başka bir hale dönüşmek yani değişmek olarak tanımlanmaktadır.

79_ İnkılap Kelimesi Ne Anlama Gelir? Türkçede, Fransızca revolution kelimesinin eş anlamlısı olarak kullanılmaktadır.

80_ Hangi Değişikler İnkılap Olarak Kabul Edilir ? Bir toplumda siyasal, ekonomik ve sosyal değişiklikler meydana getirilmesi inkılap olarak kabul edilmektedir. inkılap gelişmek, ilerlemek ve değişmek anlamını ifade eder.

81_ İhtilalin Gerçekleştirilmesi Çeşitli Biçimlerde Olmaktadır.

- ✓ Birincisi; 1789 yılında gerçekleşen Fransız ve 1917 yılında gerçekleşen Rus ihtilallerinde olduğu gibi değişiklik, derin ve kanlıdır.
- ✓ İkincisi; kendi dünya görüşlerini hâkim kılmak ve ona uygun sosyal, ekonomik ve kültürel kurumlar getirmek isteyenlerin, başlangıçta mevcut kurulu düzene saygılı olarak işbaşına geçmesi ve sonradan değişikliklere gitmesi şeklindedir. Hitler'in ve Mussolini'nin yürürlükteki anayasanın demokratik ve özgürlükçü ortamından yararlanarak nasyonal sosyalist ve faşist rejimleri buna bir örnek teşkil eder.
- ✓ Üçüncüsü; daha çok az gelişmiş ülkelerde görüldüğü gibi, bir hükûmet darbesi şeklinde başlayan, siyasî ve hukukî düzeni az çok değiştiren yöntemdir.

ATATÜRK İLKEKELERİ VE İNKILAP TARİHİ-II

- ✓ Dördüncüsü; yabancı bir ordunun yardımı ile köklü bir değişikliğe gidilmesidir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinde görülen uygulamadır.
- ✓ Beşincisi; Atatürk önderliğinde gerçekleştirilen büyük dönüşümde olduğu gibi, milletçe yürütülen bağımsızlık savaşını iç ve dış düşmanlara karşı kazandıktan sonra, millî egemenliğin karşısına çıkan engelleri kaldırıp siyasî, sosyal, ekonomik ve kültürel alanları da kapsayan bir girişimdir.

82_ İnkıpların Amacı Nedir? Toplumun her yönden ilerlemesi, daha iyiye ve daha güzele doğru gitmesidir.

83_ Türk İnkılabı Olarak Hangileri Değerlendirilmektedir.

- ✓ Saltanatın kaldırılması,
- ✓ Cumhuriyetin ilânı,
- ✓ Hilâfetin kaldırılması,
- ✓ Öğretimin birleştirilmesi,
- ✓ Kılık kıyafetin değiştirilmesi,
- ✓ Hukuk düzeninin laikleştirilmesi,
- ✓ Kadınlara yeni haklar tanınması,
- ✓ Toplum hayatında değişiklikler yapılması,
- ✓ Yeni takvim, saat ve ağırlık ölçülerinin kabulü,
- ✓ Arap harfleri yerine Latin harflerinin kabulü;
- ✓ Tarih ve dil anlayışında değişme,
- ✓ Soyadı kanunu vb. bu şekilde anılan büyük atılımlardır.
- ✓ Millî Mücadele ve bu büyük değişimler,

84_ Atatürk'ün Konuşma Ve Eylemlerini Dikkatle İncelediğimizde Tam Bağımsızlık Nasıl Olur? Çağdaşlık, müspet ilme ve akla tabi olmak hususiyetlerinin ortak özellikler olduğunu görürüz

85_ Tam Bağımsızlık Nedir? Atatürk düşüncesinin temelinde yatan, bütün uygulamalarda belirleyici olan vasfı siyasî, iktisadî, malî, adlî ve kültürel olarak tam bağımsız olmaktır.

86_ Çağdaşlık: Atatürk'ün asıl yönlendirici figür olarak işlev gördüğü Türk inkılabının en çok tartışılan cephelerinden biri dahil olunmak istenen medeniyet anlayışıdır. Atatürk'ün amacı bu yeni sistem ile milleti her hâli ve tavrı ile medenileştirmekti

87_ Türkler Yayıldıkları Coğrafyalarda Birbirinden Farklı Alfabeler Kullanmışlardır. Bunun en çok bilineni Göktürk, Uygur, Arap ve Latin alfabeleridir. Bunların dışında yaşadıkları coğrafyaya ve içinde buldukları koşullara göre başka alfabeler de kullanmışlardır

88_ Türklerin En Uzun Süre Kullandığı Alfabe Arap kökenli alfabe olmuştur

89_ Atatürk'ün Tarih Çalışmalarında Öncelikle Aydınlatılmasını İsteddiği Konuları Şöyle Sıralamak Mümkündür.

- ✓ Türkiye'nin en eski ve yerli halkı kimdir?
- ✓ Türkiye'de ilk medeniyet nerede ve kimler tarafından kurulmuştur?
- ✓ Türklerin Dünya tarihindeki ve uygarlık tarihindeki yeri nedir?
- ✓ Türklerin İslam tarihindeki yeri nedir?
- ✓ Türklerin Anadolu'da bir aşiretten bir devlet kurmaları efsanedir, bunun gerçek açıklaması nedir?

90_ Millî Kültürü Araştırmak, incelemek ve gelecek kuşaklara aktarmak üzere Halkevleri açılmış, Dil Kurumu, Tarih Kurumu, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi gibi bilim ve kültür kurumları oluşturulmuştur.

91_ 1883'te Sanayi Nefise Mektebi (Güzel Sanatlar Akademisi) Açılmıştır. Mühendishane ve Harbiye'den asker ressamlar yetişmiştir. Yurt dışına resim öğrenimi görmek için öğrenci gönderilmiştir Çallı İbrahim, Hikmet Onat, Feyhaman Duran gibi ressamlar yetişmiştir.

92_ 1773'te Açılan Mühendishanei Bahrii Hümayunda, daha sonra açılan Mühendishanei Berrii Hümayunda resme yer verilmesi bir dönüm noktası olmuştur.

93_ Resim Öğretmeni Yetiştirmek Üzere Gazi Eğitim Enstitüsü açılmış (1926),

94_ Osmanlı İmparatorluğu Döneminde Heykelticilik Gelişmemiştir. Her ne kadar Abdülaziz kendi heykelini yaptırmış ise de ondan sonrakiler bu işi sürdürmemişlerdir

95_ Avusturyalı Krippel Tarafından Yapılan Atatürk'ün İlk Heykeli 1926'da Sarayburnu'na konmuştur

ATATÜRK İLKEKELERİ VE İNKILAP TARİHİ-II

96_ **Osmanlı İmparatorluğu Döneminde** İstanbul Arkeoloji Müzesi, Türk İslam Eserleri Müzesi kurulmuştu

97_ **Millî Mücadele'nin Askeri Safhası Bittikten Sonra Maarif Vekili İsmail Safa Bey 6 Kasım 1922'de Bir Genelge Yayınlayarak Arkeolojik Ve Etnoğrafik Eserlerin Korunması İçin Müzeler Açılmasının Gerekliğini Bildirmiştir. Bu Genelge Üzerine Çeşitli Yerlerde Müzeler Açılmaya Başlanmıştır.**

- ✓ 1924 yılında Topkapı Sarayını bazı bölümleri müzeye dönüştürülmüş,
- ✓ 1925'te Millî Saraylar idaresi kurulmuştur.
- ✓ 1925'te Ankara'da Etnografya Müzesi'nin temeli atılmıştır.
- ✓ 1927'de Konya Mevlana Müzesi açılmıştır.
- ✓ 1934 yılında bakanlar kurulu kararıyla Ayasofya müze haline getirilmiş ve
- ✓ 1937'de Dolmabahçe Sarayı'ndaki Veliahd Dairesi, Resim ve Heykel Müzesi'ne dönüştürülmüştür.

98_ **Osmanlı İmparatorluğu Döneminde Mehter Müziğine Önem Verilmiş Ancak Yeniçeri Ocağının Kapatılmasıyla Mehterhane De Kapatılmıştır.** II. Mahmut onun yerine Mızıkai Hümayun adı altında bir askerî bando kurdu muştur.

99_ Adnan Saygun, Ulvi Cemal Erkin, Necil Kazım Akses, Cemal Reşit Rey gibi çok sesli müzik alanında batıda eğitim gören kişiler konservatuarda görev alarak Türk gençlerinin yetişmelerine katkıda bulunmuşlardır.

100_ **İlk Millî Opera Denemesi ne zaman yapıldı?** İran şahı Rıza Şah Pehlevi'nin Türkiye'yi ziyareti üzerine, 1934'te Librettosu (metni) Münir Hayri Egeli tarafından yazılan, bestesi Adnan Saygun tarafından yapılan Özsoy Operası olmuştur.

101_ **Darülbedayi'nin Başına** 1927'de Muhsin Ertuğrul'un getirilmesi Türk tiyatro tarihinde bir dönüm noktası olmuş, basit komedi türleri yerine Shakespeare, Moliere, Tolstoy, Schiller, Musahipzade Celal, Halit Fahri, Faruk Nafiz gibi yabancı ve yerli tanınmış yazarların eserleri sahneye konulmuştur. Darülbedayi 1934'te şehir Tiyatrosu adını alarak Türk kültürünün gelişmesine kaynaklık eden bir kurum hâline gelmiştir.

102_ **İlk Sinema Salonu İstanbul'da** 1908'de açılmıştır. 1914'te film çekimleri başlamıştır. Ardından Ordu Sinema Dairesi kurulmuştur.

103_ **Cumhuriyet Döneminde Türk sineması?** ise Muhsin Ertuğrul'un ipek Film adına çalışması Türk sineması için bir dönemeç olmuştur

104_ **1914'te kurulan ancak gösterilere 1916'da başlayan Darülbedayide hangi kız rol aldı?** Afife Jale adlı Türk kızı ilk kez rol almıştır.

4 Ünite

105_ **1923-30 yılları arasında Türk Dış Politikası, Lozan Konferansı'nda çeşitli nedenlerle kesin olarak sonuçlandırılmamış konuların, ulusal çıkarlara uygun biçimde çözümlenmesi üzerine odaklanmıştır. Bu konular**

- ✓ İngiltere ile Musul Sorunu,
- ✓ Fransa ile Kapitülasyonlar,
- ✓ Hatay ve diğer sorunlar,
- ✓ Yunanistan ile Ahali Mübadelesi olarak sıralanabilir.

106_ **I. Dünya Savaşı sonrasında uluslararası ilişkiler**, savaşı kazanan devletlerle kaybedenler arasındaki kutuplaşma çerçevesinde şekillenmişti. Galip devletler savaş sonrası oluşturulan uluslararası düzenin devamını isterken; mağlup devletler kendilerine dikte ettirilen ve ağır şartlar taşıyan anlaşmalara tepki gösteriyorlardı.

- ✓ Mağlup devletler, savaş sonrası anlaşmalar çerçevesinde oluşan statü koyu değiştirmek üzere revizyonist olarak adlandırılan bir tutum benimsemişler, buna karşılık
- ✓ Galipler kendilerinin belirlediği mevcut durumun korunmasını sağlamaya çalışarak, antirevizyonist bir tutum benimsemişlerdir.

107_ **Atatürk'ün Dışı Politikadaki Uygulama Esasları**

- ✓ Gerçekçilik
- ✓ Tam Bağımsızlık
- ✓ Barışçılık
- ✓ Akılcılık
- ✓ Güvenlik Politikası ve ittifaklar Sistemi

ATATÜRK İLKEKELERİ VE İNKILAP TARİHİ-II

108_ Tam bağımsızlık neleri kapsar? Siyasi, iktisadi, mali, askerî ve kültürel açıdan bağımsızlığı ve bunlardan ödün verilemezdi.

109_ İngiltere 18778 Savaşı'ndan sonra neyi planlamıştır? Anadolu'nun doğusunda Ermenistan ve Kürdistan kurmanın yanında, batısını da genişletilmiş Yunanistan'a bağlamayı ve İstanbul'da da Osmanlı hanedanı altında küçük bir Türk Devleti oluşturmayı düşünmektedir

110_ Türkiye, 5 Haziran 1926'da yaptığı anlaşma ile (Türkiye, İngiltere ve Irak Hükûmeti) Musul'u, İngiltere'nin mandasındaki Irak'a bıraktı.

111_ Türkiye'nin savaşı kanun dışı ilan eden Briand Kellog Paktı'na katılması (1929 Ocak),

112_ Akdeniz Paktı adı nedir?1936'da İtalya'nın Balkanlar ve Orta Doğu'da tehditlerini artırması üzerine, önce Fransa'yla anlaşan İngiltere, bir İtalyan saldırısı karşısında İspanya, Yugoslavya, Yunanistan ve Türkiye'ye garanti vermiştir. İspanya'nın bu garantiyi reddetmesine karşılık, diğer devletlerle birlikte, Türkiye bu garantiyi kabul etmiştir. Ayrıca, bu üç devlet de İngiltere'ye garanti vermiştir. Bu karşılıklı garantiler sistemine Akdeniz Paktı adı verilmiştir.

113_ 20 Ekim 1921'de Ankara antlaşması imzalanmıştır. Bu antlaşma sadece Türkiye Suriye sınırını çizmekle kalmamış, aynı zamanda Türk Fransız ilişkilerini de düzenlemiştir.

114_ Eylül 1938'de kurulan Hatay Devleti bir yıl kadar bağımsız kaldıktan sonra, 29 Haziran 1939'da Hatay Meclisi son toplantısını yaparak, oy birliğiyle Anavatan'a katılma kararı alacaktır.

115_ Türk Yunan ilişkilerinde Yunanistan'ın 20.yüzyıl başlarındaki dış politikasının amacını, Anadolu'da Rum nüfusun yaşadığı bölgelerin Yunanistan'a ilhâkı, diğer bir deyişle Megali ideal kapsamında Yunanlıların kaybettikleri toprakların elde edilmesi teşkil etmiştir.

116_ Lozan Barış Antlaşması sonrasında savaştan iki taraf olan Türkiye ile Yunanistan arasındaki ikili ilişkiye yön veren temel meseleler, Lozan görüşmeleri sırasında imzalanan Türk Yunan Ahali Mübadelesine Dair Sözleşme'nin tatbiki ve buna bağlı olarak ortaya çıkan sorunların çözümünde yoğunlaşmıştır.

117_ Balkan devletleri ile bir pakt kurma fikrini gündeme getirdiğini görüyoruz. Yine bu bağlamda Türkiye, Arnavutluk (19 Aralık 1923), Bulgaristan (18 Ekim 1925) ve Yugoslavya (28 Ekim 1925) ile Dostluk Antlaşmaları imzalanmıştır.

118_ Bulgaristan'ın Balkan Birliğine katılmasını engelleyen iki mesele vardı:

- Azınlıkların haklarının korunması (Makedonya'da önemli miktarda Bulgar azınlığı vardı), diğeri ise
- Ege Denizi'ne çıkabilmek için Bulgaristan'a bir mahreç (çıkış) verilmesi.

119_ Balkan Paktı'nı imzaladılar (9 Şubat 1934). Bu anlaşma ile Türkiye Yunanistan, Yugoslavya ve Romanya sınırlarını karşılıklı olarak garanti ediyorlar, birbirlerine danışmadan herhangi bir Balkan devletiyle birlikte bir siyasi harekette bulunmamayı ve herhangi bir siyasi anlaşma yapmamayı taahhüt ediyorlardı.

120_ 7 Nisan 1937'de Mısır ile bir Dostluk Anlaşması imzalandı. Nihayet, İran ile Irak arasındaki sınır anlaşmazlıkları Türkiye'nin gayretiyle ortadan kalktı. Bu esnada, Afganistan da anlaşmaya katılacağını bildirince, 8 Temmuz 1937'de Tahran'da Sadabad Sarayı'nda Türkiye İran Irak ve Afganistan arasında Sadabad Paktı adını alan anlaşma imzalandı